

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri.

Austatud Tartu Pauluse koguduse liikmed,

Soovin teile õnnistatud adventiaega, rõõmsaid jõulupühi ja armurikast uut aastat! Olgu jõuluaja kaunistused ja kombesid otsekui raam kõige kaunima ja olulisema ümber, nimelt selle sõnumi ümber, mis kõneleb meile Jeesusest. Kõnelegu kingitused meile suurimast kingist, mille Jumal ise tegi meile sellega, et ta inimeseks sai! Tuletagu küünlad ja jõulusära meelde Jeesust, kes on maailma valgus! Olgu igihaljad oksad meile meeldetuletajaks, et surmal ei ole meelevolda elu üle, mis Jeesuses Kristuses meile kingitakse! Kajagu lauludes vastu ingliskoorid, mis Jumalat kiidavad! Juhtigu jõulumelude meile tähelepanu keskele sõnumile, mida kaunis raam ümbritseb, et Kõigeväeline Looja on ise meid oma lasteks vastu võtnud, et ta uuendab meid ja liidab koguduses teineteisega.

Tänavu kevadel kõnetas Suur Reede meie kogudust erilisel moel. Oleme küll palju kordi kuulnud, et ristipuul on meie patuvõlg kinni makstud. Ent tänavu illustreeris seda sõnumit veel üks seik. Nimelt just sel päeval said meie kiriku ehitusega seotud võlad makstud. Viis aastat varem ehituseks laenulepingut allkirjastades ei osanud keegi arvata, et viimase makse kuupäev sattus Suurele Reedele. Aga nüüd on võlg tasutud ja see on ime. Oleme Jumalale tänulikud, et ta meie patu karistuse on enda kanda võtnud, ja oleme tänulikud ka kauni pühakoja eest, kuhu me võime igal pühapäeval kokku tulla, et siin Jumala armastust tundma õppida.

Jeesus ütleb (Mt 9,37-38; Lk 10,2): „Lõikust on palju, töötajaid aga vähe. Paluge siis lõikuse Issandat, et ta saadaks töötajaid välja oma lõikusele!” Oleme seda palunud ja oleme ka palve vastuseid näinud. Viimati 3. novembril, kui koguduse liige Timo Švedko ordineeriti Rannu koguduse õpetajaks. Ta pole sugugi esimene, kes meie koguduse keskelt

on vaimuliku tööle saadetud. 2015. a. ordineeriti Tiit Maasikmäe Jõgeva diakoniks, 2013. a. Joonas Toivanen Tartu Maarja õpetajaks, 2012. a. Andrus Mõttus Kambja õpetajaks ja enne teda 2006. a. Kristjan Luhamets samuti Kambja õpetajaks. Varem on ordineeritud Tõnis Kark, Meelis Rosma, Hermann Kalmus, Ove Sander, Enn Auksmann, Urmas Nagel, Eenok Haamer jt. Lisaks on hulk vaimulikke olnud Tartu Pauluse koguduses oma praktika-aastal. Tänapäev on meie koguduses mehi, kes valmistuvad kirikutööle minekuks. Võime olla Jumalale tänulikud, et ta on pannud kutse paljudesse südamesse minna rõõmusõnumit kuulutama.

Siiski selleks, et osaleda jumalariigi töös, ei ole vaimuliku kutse kaugeltki ainus võimalus. On hea, kui iga liige leiab koguduses oma ülesande – olgu see siis väike või suur. Siis pole keegi pealtvaataja, vaid kõik on osalised selles imes, et Jumal päästab inimesi patu hukutavast nõiarangist. Siis ei pea keegi ilma jääma rõõmusõnumist, „et teile on täna sündinud Taaveti linnas Päästja, kes on Issand Kristus.” (Lk 2,11)

KRISTJAN LUHAMETS
Tartu Pauluse koguduse õpetaja

Timo Švedko ordineeriti Rannu koguduse õpetajaks

3. novembril ordineeriti Rannu koguduse õpetajaks Timo Švedko.

Peapiiskop Urmas Viilma läkitas Tallinna toomkirikust tööle lisaks Timole veel kolm uut õpetajat: Kristo Hüdsi Haapsalu koguduse abiõpetajaks, Toivo Treibluti Tallinna Nõmme Rahu koguduse abiõpetajaks ja Siimon Haamer Tartu praostkonna vikaarõpetajaks.

Timo tuli usule täiskasvanuna ning ristiti Tartu Pauluse kirikus. Seitse aastat on ta võinud meie koguduse keskel kasvada. Selle aja jooksul on ta omandanud kõrgema hariduse usuteaduse alal.

Väike Rannu kihelkond asub Tartumaal Võrtsjärve kaldal. Justkui kaasa-varana võttis Timo kodukirikust ühes meie kiriku vanad laulunumbrite tahvlid. Kaks tahvlit on leidnud koha Kambja kirikus, teised kaks jõudsid nüüd Rannu kirikusse, kus vähemalt viimased 25 aastat ei ole laulunumbrite tahvleid kasutusel olnud.

Pühapäevakooli laager tuleb taas

Nädalavahetusel 31. maist 2. juunini 2019. a. korraldab Tartu Pauluse kogudus taas pühapäevakooli laagri, mis sel korral leiab aset Pilistveres. Laagri teemaks on „Teekond töötatud maale.” Laupäeval on kavas teemakohane maastikumäng. Kuigi täpsem kava ja info osavõttu kohta selgub alles jaanuaris, on kõik huvilised juba praegu oodatud endast märku andma oma pühapäevakooli õpetajale.

Varem on Tartu Pauluse kogudus korraldanud lastele pühapäevakooli laagreid Karksi-Nuias (1994), Pilistveres (1999 ja 2004), Otepääl (2000), Urvastes (2001) ja Hageris (2002).

Jõuluõhtu Mustla rahvamajas

Möödunud hingedekuul sängitati kalmistumulda Tartu Pauluse koguduse liige Heldur Tüüts, keda tunti nii juristi kui ka silmapaistva spordimehena.

1946. aastal tuli ta Eesti meistriks saja meetri jooksus ja 1950. aastal kaugushüppes ning kuulus korduvalt ka Eesti koondisesse. Kuigi tegemist oli andeka mehega, ei võimaldatud Helduril aastaid peale ülikooli lõpetamist õigusosalal töötada, kuna tema maailmavaade ei sobinud valitseva korraga. Järjekindel keeldumine parteisse astumisest tegi tema elu keeruliseks. 1989. aastal astus Heldur Memento liikmeks, kuulus Tartu osakonna juhatusse ning võttis südameasjaks toetada repressseeritud juriidilise nõu ja abiga.

Tartu Memento internetilehel on helisalvestis 2007. aasta jõuluõhtust, kus Heldur meenutab oma kokkupuudet õpetaja Harri Haameriga peale teist maailmasõda. Õpetaja Haamer oli äsja naasnud Venemaa vangilaagrist ja suunati teenima Tarvastu kogudust. Kuna pastoriperel puudus kodu, otsustas kogudus märkimisväärse summa eest osta õpetajamaja tollases Mustla linnas. Tehing oli juba sõlmitud, kui äkitselt sekkus asjasse Viljandi rajooni täitevkomitee esimees, kes nõudis, et ostumüügi leping tühistataks ja hoone eest makstud raha kantaks riigi tuludesse. Põhjuseks asjaolu, et kogudus pole Nõukogude Eestis

Heldur Tüüts
(14. jaan. 1926 – 27. okt. 2018)

juriidiline isik ega saa seetõttu sooritada mingeid kinnisvaratehinguid.

Mida nüüd teha? Viljandi advokaadid ei sõandanud Haamerite perekonda kaitsta, nii pöördutigi Tartus töötava Heldur Tüütsi poole. Esimene küsimus Haamerite poolt oli: „Kas sa kardad esineda?“ Heldur ei kartnud ja andis oma nõusoleku. Kohtuistungil ajaks määrati jõuluõhtu, et lisaks Haamerite pigistamisele nurjata ka jumalateenistus.

Mustla rahvamajja kogunes umbes kaks-kolmsada inimest. Heldur Tüütsil tuli tõdeda, et kogudusel tõepoolest puudub õigus sõlmida varalisi tehinguid, ent süü ja vastutus lasus tema hinnangul siiski mitte kogudusel, vaid notaril, kes oleks seadusetundjana pidanud olukorda selgitama. Sellele toetudes tegi ta ettepaneku nõustuda küll lepingu tühistamisega, kuid anda osturaha kogudusele tagasi.

Kuna protsessil oli terve rida tunnistajaid, kestis istung neli tundi. Sellele lisaks pidas kohus omavahel nõu veel poolteist tundi. Otsus kuulutati välja kell pool kaksteist vastu südaööd. Kohus jäi Heldur Tüütsi ettepanekute juurde – ja kogudus, nagu Heldur oma meenutuses ütles, saavutas sellega veretu võidu. Kui täitevkomitee esimees hiljem otsusest kuulis, olevat ta vihast jalgu trampinud.

Mis toimus aga Mustla rahvamajas istugi järel? Esimeses reas istuv Harri Haamer tõusis püsti, pöördus rahva poole ja ütles: „Armas kogudus, nüüd läheme kirikusse jõulujumalateenistust pidama!“ Ja nagu üks mees tõusid inimesed püsti ning läksid koos oma õpetajaga jõulukirikusse.

Kõnealune maja sai siiski Haamerite koduks, kuna eraisikuna oli kirikuõpetajal võimalik hoone ära osta.

MAREK ROOTS

100 aastat tagasi kannatas Tartu linn kommunistliku terrori käes

14. jaanuaril 2019 tähistab Tartu linn saja aasta möödumist Tartu vabastamisest enamlaste käest ja mälestab Krediidikassa keldri veretöö ohvreid.

Esialgse kava kohaselt on jumalateenistus Tartu Jaani kirikus kell 11. Seejärel asetatakse pärjad Krediidikassa mälestustahvli juurde ning loodetavasti on siis kõigil huvilistel võimalus tutvuda soomusrongiga, mis peaks Tartu vaksalisse jõudma samal kellaajal nagu saja aasta eest.

Toonastest sündmustest saab kiire

ülevaate brošüürist „Massimõrv Tartu Krediidikassa keldris 14. jaanuaril 1919. a.“ Brošüür on raamatupoodides saadaval, sh Pauluse raamatupoes.

Tolleaegne Pauluse koguduse õpetaja Arnold Habicht on kirjutanud nõnda: „Kaheteistkümnendal detsembril oli mul iga-aastane loterii meie kirikuehituse heaks. Keset peomõllu, kui pasunad tribüünil rõõmsat marssi hüüdsid, toodi mulle uudis, et tohtu bolševike hulk oli tulnud regedega üle Peipsi ja püsib taganevate saksa vägede kannul. Kaitseliit – siin

kuulsin ma esimest korda seda nime – olla neile vastu astunud ja loodetavasti suudab nende edasitungi peatada.“

Kahjuks see nii ei läinud. Punavägi ei kohanud Tartus erilist vastupanu. 21. detsembril heisati punalipp Raekoja tornis. Järgnes terror, mis kulmineerus veretööga Krediidikassa keldris. Ka õpetaja Arnold Habicht pidi palju läbi elama, kuid tal õnnestus koos naise ja lastega Soome põgeneda. Alles veebruaris 1919 oli ta Pauluse koguduse juures tagasi.

Töötajate read aina täienevad

Alates käesoleva aasta 1. augustist on ametis koguduse uus abiõpetaja Marek Roots.

Marek on sündinud 6. jaanuaril 1976 Elvas, lõpetanud Rõngu keskkooli ja Tartu Teoloogia Akadeemia. Kirikuõpetajaks ordineeriti ta 8. augustil 2003. Esialgu teenis ta Häädemeeste kogudust, seejärel kümme aastat Keila kogudust. Tartusse tuli ta koos perega. Mareki abikaasa **Pirjo Roots** on alates augustist SA Tartu Pauluse Kirik juhataja ning koguduse lastetöö juhataja. Mareki ja Pirjo peres kasvab kaks last.

Möödunud suvest alates on ametis ka uus kirikuteenija, kes meie suure kiriku arvukad ruumid puhtad hoiab. **Anu Kalmus** sündis 24. septembril 1973. a. Tartus. 17. kutsekeskkoolis omandas ta kokanduse eriala ja töötas seejärel kokana 22 aastat Tartu Laste Turvakodus. Anu on abielus ja nelja lapse ema. Enne Pauluse kirikusse tööle asumist oli ta kolm aastat TÜ kliinikumis õde-perenaine ja põetaja. Anu ristiti Tartu Pauluse koguduses enne 2-aastaseks saamist. Leeris käis ta siin 17-aastaselt ja tema lapsed on

Hetk koguduse juhatuse koosolekult 15. novembril 2018. a. Juhatuseliikmed (vasakult): abiõpetaja Marek Roots, esimees Koit Pindmaa, Terje Elias, õpetaja Kristjan Luhamets, aseesimees Olev Põld, Kalle Kepler ja Marika Švedko.

käinud siin pühapäevakoolis. Nii on Pauluse kirik Anu jaoks alati kodukirik olnud.

Juunikuus alustas tehnikuna tööd 34-aastane **Viljar Roosimaa**, kes hoiab korras kiriku tehnika ja arvutisüsteemid ning juhendab vabatahtlikke, kes

teevad jumalateenistustest raadio- ja videoülekandeid.

Heaks eeskujuks neile, kes soovivad anda oma panuse vabatahtlikuna, on **Merce Antons**, kes juba mitu aastat hoolitseb kiriku roosiaia eest. Tänu talle elasid lilled üle ka põuase suve.

Kontserdid Tartu Pauluse kirikus advendil ja jõuluajal

P. 2. dets kell 16 Eesti Naislaulu Seltsi neidudekoori adventikontsert „Jõulurõõm”. Tasuta.

L. 8. dets kell 17 John Rutteri „Mass of the Children” sümfoniaorkestrile, segakoorile, lastekoorile ning kahele solistile. Esitavad Eller Sümfonieta, Elleri Kontsertkoor, segakoor „Vane muine”, Tartu Maarja koguduse koor ning külaliskoorid Lätist ja Leedust. Solistid: Karmen Puis (sopran) ja Atlan Karp (bariton). Dirigent Lilyan Kaiv. Tasuta.

P. 9. dets kell 17 Saku Mandoliinide Orkestri kontsert „Maa on nii kaunis”. Kaastegevad vokaalansambel ja solistid. Kavas on klassikaline muusika ja armastatud jõululaulud. Tasuta.

E. 10. dets kell 19 Eesti Interpreetide Liidu kontsert. Esinevad István Baráth (trompet) ja Kadri Ploompuu (orel). Piletid 8€/5€.

K. 12. dets kell 19 „Valguse ootel”. Laulavad Hedvig Hanson ja Uku Suviste, keda seob armastus rütmimuusika vastu. Koos esitatakse emakeelseid ballaade ja pop-jazzikaid palu, kantuna talvistest meeleoludest ning jõulude ootusest. Piletid 18€/15€.

L. 15. dets kell 17 Tartu Üliõpilasegakoori kontsert „Ootuses”. Tasuta.

P. 16. dets kell 17 Eesti Naislaulu Seltsi kontsert „Jõuluvalgus koidab”. Esinevad 7 koori kokku 160 lauljaga. Orelil Ene Salumäe, solist Arete Teemets. Tasuta.

K. 19. dets kell 19 Tartu Noortekoori jõulukontsert koos Arsise kellade ansambliga. Pilet 5€.

R. 21. dets kell 19 Eesti Filharmoonia Kammerkoori, Tallinna Kammerorkester ja dirigent Risto Joost. Kavas: G. Fr. Händeli kroonimishümnid „Zadok de

Priest“ HWV 258 ja „Let Thy Hand Be Strengthened“ HWV 259 ning C. Ph. E. Bach „Magnificat“ Wq 215, H.772. Hilisbaroki kuulsaim helilooja, Händeli „Zadok de Priest” heliseb kuni tänaseni iga uue Briti monarhi kroonimisel. Piletid 15€/12€.

K. 26. dets kell 17 jõululaulude õhtu. Tasuta.

L. 29. dets kell 18 Georg Friedrich Händeli oratooriumi “Messias” esitavad: Anna Dennis (sopran, Inglismaa), Martin Karu (kontra-tenor), Simon Wall (tenor, Inglismaa), Alvar Tiisler (bass), kammerkoor Voces Musicales, ensemble Voces Musicales ja dirigent Risto Joost.

Händeli „Messias“ on enim esitatud ja eriti jõuluajal maailma eri linnades sagedasti kuuldav oratoorium. Piletid 50€/10€.

Jumalateenistused

- P. 2. dets kell 10 esimene advent.
Leeripüha.
- P. 9. dets kell 10 teine advent.
- L. 15. dets kell 12 Tartumaa Kurtide
Ühingu jumalateenistus.
- P. 16. dets kell 10 kolmas advent.
- L. 22. dets kell 11 riigivanem Jaan
Tõnissoni 150. sünni-aastapäeva
tänujumalateenistus. Teenib
piiskop Joel Luhamets, kõneleb
peaminister Jüri Ratas.
- P. 23. dets kell 10 neljas advent.
- E. 24. dets kell 16 jõuluõhtu.
- T. 25. dets kell 10 I jõulupüha.
kell 12 perejumalateenistus.
- K. 26. dets kell 10 II jõulupüha.
- P. 30. dets kell 10.
- E. 31. dets kell 16 vana-aasta.
kell 23.30 aastalõpu palvus.
- T. 1. jaan kell 12 uus-aasta.
- P. 6. jaan kell 10 kolmekuningapäev.

Ülekanded jumalateenistusest on Pereraadios ja Youtube keskkonnas.

Lastele on avatud kaks **mängutuba**, kus on võimalik jumalateenistust jälgida ekraani ja kõlarite abil.

Koolide jumalateenistused

- R. 7. dets kell 17 Treffneri gümn
- T. 11. dets kell 18 Ülenurme gümn
- N. 13. dets kell 18 Karlova kool
- T. 18. dets kell 18 Tamme kool
- K. 19. dets kell 13 Kutseharidus.
- N. 20. dets kell 11 Veeriku kool
- N. 20. dets kell 14 Descartes'i kool
- N. 20. dets kell 17.30 Tartu Erakool
- R. 21. dets kell 10 Reiniku kool
- R. 21. dets kell 13 Variku kool
- R. 21. dets kell 15 Härma gümn

Jõululõuna

18. ja 20. detsembril kell 11 – 14 on Tartu Pauluse kiriku tiibhoones kaetud jõululõuna vähekindlustatud inimestele. Jõululõuna toimub koostöös Tartu linnaga. Ootame abilisi, kes aitaksid lauda katta ja koristada. Oma valmisolekust palume eelnevalt teada anda koguduse kantsseleisse.

Noortele

Noorteõhtud reedeti kell 19:

- R. 7. dets mänguõhtu (noortetoas).
- R. 14. dets teemaõhtu (noortetoas).
- R. 16. dets noorteteenistus Maarja koguduse majas (Õpetaja 5)
28. detsembril noorteõhtut ei toimu. Noorteõhtud jätkuvad reedeti kell 19 alates 4. jaanuarist 2019. a.
1. – 3. veebruaril 2019 on Põltsamaal kirikunoorte **talvapäevad**.
11. – 14. juulil 2019 on kõik noored oodatud kristlikule **noortefestivalile** „Järgmine Peatus” (”JäPe”), mis sel korral toimub Pilstveres.
- Kui soovid meiega koos laagrisse sõita, siis võta ühendust koguduse noortejuht Robert Bunderiga või tule reedel kell 19 noorteõhtule!

Pühapäevakool

Tunnid toimuvad laupäeviti: 1., 8., 15. ja 22. detsembril ning uuel aastal alates 12. jaanuarist. Laste ja perede jõulujumalateenistus on esimesel jõulupühapäeval, 25. detsembril kell 12.

Kell 11.00:

2–4 aastased (Kirsika Berit Reino)

5–6 aastased (Aino-Liisa Petolai)

I–II klass (Pirjo Roots ja Annely Tubin)

III–V klass (Anu Seppa)

VI–VIII klass (Angela Ploomi ja Katrin Luhamets)

Liikmeannetused

Südamlik tänu kõigile, kes on teinud sel aastal oma liikmeannetuse!

Liikmeannetusi saab teha koguduse kantsseleis või pangalaekandega.

Saaja: EELK Tartu Pauluse kogudus

Arve nr: EE282200221005105336

Summa on annetaja otsustada.

Koguduse koorid

Kammerkoor teisipäeviti kell 18.15.
Dirigent Anna Humal.

Naiskoar kolmapäeviti kell 18.15.
Dirigent Tiina Luhamets.

Lastekoar laupäeviti kell 10.00.
Dirigent Tiina Luhamets

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid – kolmapäeviti kell 17 (5. ja 12. dets, edasi uuel aastal).

Taizé palvused – neljapäeviti 17.30.

Leerikool algab taas 25. veebruaril, tunnid on esmaspäeviti kell 18:00.

Piibliringid:

- P. 2. dets kell 11.30 (Juta)
- E. 3. dets kell 17.00 (Liive)
- R. 7. dets kell 18.00 (Aino)
- E. 10. dets kell 17.00 (Liive)
- T. 11. dets kell 17.00 (Merike)
- R. 14. dets kell 18.00 (Aino)
- P. 16. dets kell 11.30 (Juta)
- E. 17. dets kell 17.00 (Liive)
- E. 7. jaan kell 17.00 (Liive)
- P. 13. dets kell 11.30 (Juta)
- T. 15. jaan kell 17.00 (Merike)
- R. 18. jaan kell 18.00 (Aino)

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on avatud E-R 10-17, L 10-14, P 9-10, tel 7 420 258, tartu.pauluse@eelk.ee

Raamatupood on avatud E-R 10-18, L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Supiköök E-R 11-13 ja L 10-12:30.

Kolumbaarium

Kolumbaarium on paik tuhaurnide matmiseks. Tartu Pauluse kolumbaarium on Eestis ainus omataoline. Siin on 253 urnikambrit. Sõltuvalt urni kujust mahub kambrisse umbes seitse urni. Kambri rent ei sõltu urnide arvust kambris. Renti ei saa ette maksta rohkem kui 20 aastaks. Tuha asetamisel puistealale on ühekordne tasu, millele renti ei järgne.

Praegune hinnakiri kehtib alates kolumbaariumi avamisest aastal 2012. Sulgudes on uued hinnad, mis hakkavad kehtima 1. jaanuarist 2020.

Kambri rent 1. aastal 45€(50€), ja igal järgneval aastal 35€(40€). Või 1. kuul 6€(8€) ja igal järgneval kuul 4€(5€). Iga järgneva urni lisamine kambrisse koos nime lisamisega nimeplaadile 30€(35€). Tuha asetamine puistealale 45€(50€). Nimeplaat 20€(25€).

Kolumbaariumisse võetakse ainult ristitud ning kristlikult maetud inimeste urne. Vajalik on surmatõend ja tuhastamisluba.